Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Bucuresci: Agence Havas, Succursale de Roumanie; în Hamburg: Karolyi & Liebmann.
Prețul inserțiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șése luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 173. Brașov, Vinerĭ, 4 (16) August. 1895.

Inainte și după Congres.

Abia au trecut două săptămânĭ de când guvernamentalul „Pester Lloyd" — contra obiceiului sĕu și a atitudinei sale de tot intolerante în cestiunea naționalităților — ni-a surprins c'un articul, în care a pledat, ca guvernul și autoritățile sĕ nu pună nicĭ cea mai mică piedecă în calea congresului convocat pe 10 August. „Cele trei naționalitățĭ — ḑicea „Pester Lloyd" — „sĕ-șĭ verse în nemărginită libertate durerile lor în reservoriul publicității.... sĕ vină sĕ spună sincer, unde le strînge papucul,... ele orĭ cât de departe ar merge în atitudinea lor provocătóre, vor afla în cercurile nóstre seriόse politice ascultătorĭ fórte atențĭ". Mai departe ḑicea acéstă fóiă: „sĕ spune, că scopul congresului nu e atât plângerea, cât stabilirea unui program comun de acțiune. Și într'asta am dori sĕ li-se lase d-lor deplină mână liberă"...

Așa a pledat organul guvernului la început.

Se părea, că într'adevĕr cei dela putere s'au hotărît sĕ procédă de astă-dată în sens liberal față cu întrunirea, despre care e vorba, și sĕ arete ast-fel, că guvernul nu se teme de consecențele, ce le-ar puté avé ea.

Alt sens nicĭ nu puteau avea cuvintele: „sĕ li-se lase d-lor dela congres deplină mână liberă la stabilirea programului lor de acțiune".

Scieam noi fórte bine, că nu va dura mult acéstă afișare fariseéscă a liberalismului din partea numitei foi. Simțeam destul de bine, că acel articul era scris cu intențiunea de a seduce și cu acéstă ocasiă opiniunea publică din strĕinătate asupra sentimentelor celor dela ocârmuire.

Și așa a și fost.

Incă în ajunul congresului „Pester Lloyd" a început sĕ amenințe. După congres însĕ șĭ-a reluat pe deplin rolul intolerant de mai înainte, și de unde ḑicea acum două sĕptĕmânĭ, că orĭ cât de provocătóre ar fi atitudinea celor dela congres, ei vor întêmpina cea mai mare atențiune în cercurile seriόse politice ale Maghiarilor, — acum deodată află, că nicĭ un Ungur nu póte sĕ stea în discuție asupra punctelor programului anunțat Sâmbăta trecută, în sala dela Hotel Național din Budapesta. Ba mai mult, găsesce, că ar trebui sĕ se procédă cu tótă rigórea față cu nisuințele manifestate în acel program.

C'un cuvênt, liberalismul fățărit dĕună-ḑĭ face de-odată loc terorismului celui mai brutal, și de bine ce cerea, ca sĕ se lase „deplină mână liberă d-lor dela congres în compunerea programului lor", acum „Pester Lloyd" nu se póte reține de a apela chiar și la procuror pentru a da legațĭ în mânile lui pe conducĕtorii întrunirei.

Și fiind că îi lipsesce substratul legal pentru acésta, deóre-ce congresul a decurs în tótă liniștea și cu tótă respectarea formelor legale, își ia refugiu — ca toțĭ teroriștii și despoții — la nisce denunțărĭ false și rĕutăcióse, ce s'au făcut asupra convenirei frățescĭ la o cină comună a membrilor congresului Sâmbătă séra, tot în „Hotel Național."

„Acolo — ḑice „Pester Lloyd" — unde domnii se simțiau liberĭ de controlul poliției, ei au făcut în toasturile lor nisce sĕlbatice asertiunĭ, carĭ sunt în adevĕr apte de-a pune pe procuror puțintel pe gândurĭ". Și apoi povestesce, cum d-l George Pop de Băsescĭ, „care numai acuma a eșit din închisórea de stat", vorbind de uniunea celor trei națiunĭ în Ardeal la 1437, ar fi ḑis, că acum a sosit momentul, când națiunile română, sêrbéscă și slovacă se aliază pentru rĕsturnarea hegemoniei maghiare; că Mihail Polit, care strigase odată în dietă: „La Philippi ne vom vedé érășĭ!", a vorbit pentru unitatea latină-slavă, din care cele trei naționalitățĭ fac parte și care formézä un cerc deosebit și o putere de atracțiune deosebită, și că, în „șirul toastelor selbatice", Dr. Stefan Pop ar fi conjurat solemnel pe cei de față sĕ țină neclătit la acéstă uniune și sĕ fiă afurisit acela, care va turbura concordia celor trei națiunĭ.

S'au ținut în acea sérä, cum bine suntem informațĭ, vorbirĭ pentru frăția și solidaritate și pentru succesul luptei legale în apĕrarea esistenței naționale. Dér spiritul acestor vorbirĭ numai sĕlbatic nu a fost și cu atât mai puțin a fost acest spirit o „provocare la lupta de rassă de jos în sus contra Maghiarilor", cum susține „Pester Lloyd".

Și décă fóia lui Max Falk nu se sfiesce a lua o denunțare rĕutăcióså ca mărturiă pentru a formula ast fel de acusărĭ în contra congresiștilor, dovedesce tocmai contrarul de ceea-ce a vrut sĕ apară înaintea lumei culte, când a ḑis, sĕ nu li-se pună nicĭ o piedecă în cale și sĕ li-se lase deplină mână liberă.

Dér acum se vede, că scopul pentru-care „Pester Lloyd" a fățărit un moment o pornire de adevĕrat liberalism, s'a ajuns. Conferența interparlamentară din Bruxella a fost informată, că naționalitățile s'au putut sfătui în liniște și în „libertate" în capitala ungară. De acum póte reîncepe vechiul joc cu amenințările, că décă se vor face pașĭ în sensul indicat de program, domnii din cestiune se vor întêlni cu procurorii și judecătorii ungurĭ. Póte reîncepe vechiul cântec, care apeléză la Românii, Sêrbii și Slovacii „patrioticĭ" de a-se constitui într'o partidă contra „dacoromânilor" și „panslaviștilor."

Statul și érășĭ statul e chiămat pe arenă, ca sĕ-șĭ împlinéscă o nouă datoriă: de-a sugruma în germene și acéstă mișcare inițiată de congresul naționalităților. E vorba de un comitet, de-o organisațiă, de-un Memorand, care sĕ fiă dus acum de Românĭ, Sêrbĭ și Slovacĭ de nou la Viena.

„Pester Lloyd" cere dela guvern sĕ ia posițiă față cu noul comitet, „care sub numele unei comisiunĭ vré sĕ editeze din nou comitetul executiv al partidei române naționale și care ușor ar puté degenera într'un guvern secret al ultraiștilor".

Așa înțeleg cei dela guvern misiunea de pace a Ungariei spre prosperarea civilisațiunei în Orient, misiune, cu care fac tocmai acum atâta paradă la Bruxella. Așa înțeleg ei libertatea egală pentru toțĭ și așa își țin cuvêntul, că vor da deplină mână liberă celor ce se vor întruni în congres pentru a arăta, carĭ sunt nĕcazurile lor. Cu asemenĭ ómenĭ în adevĕr nu se póte sta de vorbă, și ne-am rămâși, că nicĭ chiar prietenii lor din Torontal, pentru-carĭ ei se înfierbêntă acum așa de mult, n'ar fi în stare sĕ ajungă cu ei la nicĭ un căpĕtâiu.

După congres. Oficiósa „*Pol. Corr.*" ocupându-se cu Congresul naționalităților ḑice următórele: „In împrejurările date se pare îndreptățită *luarea de mĕsurĭ reglementare*, și în direcția acésta *se vor stabili cele mai rigurόse mĕsurĭ de controlare* din partea autorităților acolo, unde producerea de declarațiunĭ *pline de tradare de patrie*, ca programul Congresului de Sâmbătă, vor îmbrăca caracterul acțiunei".

CRONICA POLITICĂ.

— 3 (15) August.

Fóia sêrbéscă „*Male Novine*" din Belgrad, publică o scrisóre din Varșovia, în care se ḑice, că *Rusia* va provoca în curênd pe puterĭ sĕ se țină un **Congres european pentru revisuirea tratatului dela**

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Lirismul în balada poporală română.

Cea mai strălucită comóră spirituală a poeticului nostru popor este fără îndoiélă literatura lui poporală, acest nesecat isvor de poesiă alésă și de limbă românéscă néoșe și curată. Ea este cea mai fidelă și mai limpede oglindă a caracterului sĕu. Tóte însușirile caracteristice, tipice, ale poporului nostru le aflăm splendid descrise în poesiile, poveștile și anecdotele sale.

Și, deóre-ce una dintre cele mai marcante însușirĭ ale Românului este *sentimentalismul*, *duioșia*, *dorul* sĕu nemărginit și vecĭnic pribég, este fórte firesc, ca forța lui poetică sĕ se manifesteze mai eclatant în poesia sa lirică.

Genul acesta de poesiă este mai abundant și mai perfect desvoltat în literatura poporală română. Unde e vorba de espresiunea poetică a sentimentelor sale, a dorurilor și a durerilor sale, acolo își desvĕlesce Românul genialitatea sa poetică în tótă a ei splendóre.

Elementul liric însĕ nu apare măreț numai în poesiile curat lirice ale poporului nostru, ci și în baladele séu cântecele sale bĕtrânescĭ, în carĭ sciut este, că se află atât element epic, cât și liric și dramatic, și carĭ din acéstă causă în tóte literaturile formézä un deosebit gen al poesiei. Acéstă împrejurare încă servesce ca o ponderóså dovadă pentru afirmațiunea de mai sus, deóre-ce în baladele poporale străine fórte arare-orĭ apare elementul liric atât de puternic, ca în baladele poporului român.

Ér după acéstă mică introducere, sĕ întrăm în miedul lucrului, cercetând tóte felurile posibile, în carĭ se manifestéză elementul liric în balada poporului român.

Inainte de tóte va trebui sĕ constatăm, că în aceste balade elementul liric nu se manifestéză atât prin faptul, că poporul român le căntă mai de mult și în parte le mai căntă încă și astăḑĭ, cât mai ales prin împrejurarea, că în ele poetul poporal își esprimă fórte adese-orĭ propriele sale sentimente față de acțiunea, ce se petrece, ér acésta o face dênsul séu în *mod direct* séu *în mod indirect*.

Indirect esprimă poetul poporal elementul liric atuncĭ, când în baladă nu ne presintă nicĭ o întêmplare, ci numai vre-un dialog între persónele baladei sale. Aceste persóne își esprimă sentimentele lor față de vre-o întêmplare, neesprimată, ce e drept, de către poet, dér care reese evident din conversațiunea respectivelor persóne, ceea ce se póte fórte clar vedé în minunata nóstră baladă poporală: Miorița" (colecț. Alexandri). In acéstă baladă nicĭ o acțiune nu ni-se istorisesce, ci numai un admirabil dialog între un bun cioban și o oiță a sa, care fórte mult ține la dênsul. Din dialog reese, că alțĭ doi ciobanĭ,

„Unu-i Ungurean
Și altu-i Vrancean",

voiesc din invidiă, față de marea lui bogățiă, sĕ-l omóre pe stăpânul oiței, care e „Moldovean". In acest dialog se esprimă indirect și într'un strălucit mod fragedele legăturĭ de simpatiă dintre cioban și drăgălașele sale oițe, decĭ nu însemnéză sentiment caracteristic al Românului.

Tot indirect se esprimă elementul liric în balada poporală română și atuncĭ, când în decursul narațiunei vre-unei întêmplărĭ, câte-o persónă, care jócă rol în baladă, își esprimă — poetul se'nțelege — sentimentele sale față de cele ce se petrec. Așa este d. es. în balada: „Nevasta rĕtăcită" (colecț. Teodorescu), în care o nevastă, răpită de nisce hoțĭ, îi rógă, cu următórele gingașe cuvinte, s'o lase, sĕ-șĭ îngrópe copilul ucis de ei:

„Fóiă verde bobocel
Mai lăsați-mĕ nițel,
Ca sĕ-i fac de-un legănel,
Intr'un vêrf de ștejerel!
Când plóia, că mĭ-o ploua,
Pe dênsul mi-l'o scălda,
Când vêntul, că mi-o sufla,
Pe dênsul l'o legăna,
De mâncare, că i-o da
Numai maica Precesta!"

Indirect se mai esprimă elementul liric în baladele poporului nostru și atuncĭ, când în decursul acțiunei se presintă câte un dialog între persónele din baladă. Acesta se póte fórte ușor observa d. es. în balada „Toma Alimoș (Colecț. Alexandri), în care, pe când decurge acțiunea, urméză din când în când și câte-un dialog între boerul Toma și dragul sĕu călușel, din care dialog apare distinct imensa iubire, ce o are Românul față de calul sĕu, — iubire, ce atât de des

Berlin. Revisuirea acésta o face necesară esperiențele anilor din urmă.

*

Țarul Rusiei a conferit ambasadorului rusesc din Paris, baronului **Mohrenheim,** din incidentul iubileului séu de serviciu de 50 anI, *ordinul Wladimir cl. I,* însoțit de un resoript, în care se dice între altele următórele: „Activitatea d-tale, care este îndreptată asupra susținerei *relațiunilor prietinescĭ între Rusia și Francia,* contribue la deslegarea favorabilă a cestiunei, care îmĭ este atât de scumpă, adecă la *întărirea și asigurarea păcei generale.*

*

Diarului engles *„Daily Chronicle“* i-se anunță din Odessa următórele: „Din Petersburg se strecóră necontenit faime, că Țarul *se va retrage dela conducerea activă a afacerilor de stat,* și frânele guvernărei le va lua *împĕrătésa-vĕduvă,* sprijinită de *Durnovo* și de *Pobjedonoszeff.* Motivul retragerei ar fi de a-se reduce puterea crescêndă a partidei antigermane, cu ale cărei tendințe Țarul nu se póte împăca. Partida antigermană adecă voiesce cu tot prețul sĕ forțeze *alianța cu Francia, pe contul Germaniei și al Angliei.*

*

Inainte cu câte-va dile s'a dat publicității o corespondență interesantă, ce a decurs între un Turc din Angora, cu numele **Khallil-Khalid** și bĕtrânul **Gladstone.** Turcul, în scrisórea sa adresată venerabilului politician engles spune cam următórele: „Cunosc ura, de care eștĭ împlută inima d-tale față de turcĭ, însĕ sunt convins, că eștĭ informat rĕu și fals despre ei. Din contră țĭ-ar servi spre onóre, décă ai sprijini poporul Turcesc, pe care acum toțĭ îl despóiă de libertate. Cum poțĭ d-ta justifica cu numele umanităţii acea acțiune, prin care d-ta incercĭ a alunga prin tóte mijlócele de defăimare din patria s'a pe un popor, numai pentru-că acesta e mohamedan și nu creștin; prin care cauțĭ sĕ nimicescĭ libertatea, onórea și bunăstarea acelui popor? Te rog decĭ în numele dreptății și a umanității sĕ lucri de acum inainte pentru binele și libertatea *tuturor* popórelor din orient, fără deosebire de rassă séu de credință. La acésta Gladstone rĕspunse următórele: Sire, eu declin dela mine hotărît invinuirea d-tale, că aşĭ nutri ură și dușmăniă față cu Turcii, séu față cu orĭ-care altă rassă. Faptul, pe care'l citezĭ, nu este autentic, până când procederea mea se basézĕ pe fapte autentice. Eu nu ridic învinuirĭ contra Turcilor în general, ci contra guvernului turcesc. După părerea mea eu sunt un prietin cu mult mai bun al imperiului otoman, decât cum este Sultanul și sfetnicii luĭ. Sfatul, pe care l'am dat eu Turciei, în privința guvernărei, nu s'a băgat în sémă, și astfel Turcia a pierdut 18 milióne de suflete, și va pierde încă și mai multe. Te rog, însémnă-țĭ aceste cuvinte“.

Dela conferența interparlamentară.

Foile ungurescĭ primesc din Bruxella următórele informațiunĭ a căror esactitate și adevĕrătate o lăsăm în sarcina lor:

Bruxella, 13 August.

La Congres sunt representate 14 națiunĭ prin 69 de delegațĭ.

Deputațiunea „adunării poporale“ a naționalităților a sosit *și va așterne Congresului un Memorand(??)* Deputațiunea o conduce George *Pop de Băsescĭ* (Basm unguresc — Red.)

Delegațiĭ cehĭ-tinerĭ lipsesc.

Adĭ la 10 a. m. s'a început prima ședință a conferenței. De președinte a fost ales senatorul belgian *Descamps* cu unanimitate. Ministru *Deburlet* a salutat Congresul în numele guvernului, apoi s'a adus mulțumită regelui belgian din partea membrilor Congresului.

După interesanta vorbire de deschidere a președintelui, câte-un representant din fiă care națiune raportéză, că ce progrese a făcut în respectiva țéră ideia păcii.

In numele Ungariei a vorbit Dionisiu *Pázmándy* fórte pe scurt. El a declarat, că grupul amicilor păcii în Ungaria constă din 117 membri, și că națiunea maghiară, stând singură în lume și neaflând nicăirĭ rude de sange, este cea mai iubitóre de pace națiune.

Delegatul german *Hirsch* a declarat, că Germania doresce pacea. El a făcut amintire despre cuvintele împĕratului german spuse la Kiel, că datoria guvernelor este a libera pe cât se póte națiunile de sub sarcinile armărilor, carĭ ruinéză pe națiunĭ, tocmai așa, ca și rĕsbóiele.

Delegatul Daniei, *Bayel,* a declarat în vorbirea sa, că mulțĭ se ocupă cu gândul de-a duce în parlamente programul tribunalului interparlamentar.

Spaniolul Marco *Narrivato* a ținut un discurs înfocat, în care a dis, că datoria constituțiilor este *a despoia pe regĭ de dreptul declarării de rĕsboiu* la cas, când poporul — și bărbațĭ și femei — se declară contra rĕsboiului, ca într'un fel de plebiscit.

In ședința de după amédĭ br. *Pirquet,* representantul Austriei, a dis, că ideia păcii cuprinde tot mai mult teren.

Senatorul belgian *Notholomb* declară, că pămĕntul liber al Belgiei tot-déuna stă deschis înaintea fiă-cărui martir al cuvêntului liber și a ideilor libere.

Bucuria Ungurilor.

Diarele ungurescĭ saltă de bucuriă, că tocmai acum după Congresul de Sâmbătă, s'au aflat păcătoșĭ în sînul celor trei națiunĭ române, slovace și sêrbe — carĭ jucând după cum le cântă stăpânii lor, protestéză contra Congresului.

Vocile de „protestare“ se ridică mai ales din Ungaria sudică. Și anume din comunitățile: Farkasd 21 (cu subscrierĭ proprii), Torontál-Sziget 26, Javar 62, Ozora 20 („Românĭ“), Bociar 83, Centa 76, Tisza-Hegyes 188, Mokrin 78, Barand 57, Szerb-Pade 19, Basahid 121, Tomasevaț 82, Lajosfalva 44 și Jarkovacz 56 de inșĭ.

Numele acestor păcătoșĭ nu ni-l arată foile maghiare. Póte ele nicĭ nu esistă aevea.

*

Décă e sĕ credem acestor foi, atuncĭ o păcătoșenia și mai mare au comis nisce „Românĭ“ uitațĭ de Dumnedeu și certațĭ cu consciința lor de creștinĭ și Românĭ, din comuna *Ferendia* de lângă Timișóra. *„Egyetértés“* spune, că o „deputație“ de 10 membri din acéstă comună s'a dus la inspectorul scolar al comitatului Timiș, căruia i-au predat o rugare provĕdută cu 103 iscăliturĭ. In rugarea acésta ei se plâng, că „preotul și dascălul daco-român din Ferendia, împiedecă pe copiii lor *de a învĕța ungurcsce*“. Se rógă déră ca *sĕ li-se facă scólă de stat,* orĭ sĕ adapteze cea esistentă conform legii, și ei vor aduce bucuros jertfele, ce se cer.

Tradare de ném rușinósă!

*

In șirul acestui pomelnic maghiar trebue sĕ mai înregistrăm și „debutul“ cel mai nou al organului partidei radicale sêrbescĭ independente *„Straja“* din Neoplanta. E sciut, că redactorul acestei foi este faimosul *Jovicĭ,* care a încercat sĕ intre în sala Congresului de Sâmbătă, pentru a vorbi contra lui, însĕ a fost, pe cum se scie, respins și dat afară.

„Straja“ publică o declarațiune subscrisă, în numele partidei sêrbescĭ numite, de mai mulțĭ membri, și în care aceștia declară, că *„hotărîrile Congresului sunt nule pentru poporul sêrbesc“.*

Organul sêrbesc din vorbă publică apoi vorbirea, ce era s'o țină Jovicĭ la Congres, apoi redactorul fóiei descrie scena, ce s'a petrecut, când renegațiĭ Sêrbĭ voiau sĕ intre cu puterea în sala ședințelor Congresului. Se înțelege, că *Jovicĭ* presentă lucrul în mod de tot nefavorabil pentru arangiatorii Congresului.

*

Decât tóte acestea o bucuriă și mai mare le causéză Ungurilor un articol apărut în fóia germană *„Hamburger Fremdenblatt“,* care, ocupându-se cu Congresul, scrie fórte favorabil pentru Maghiarĭ. Articolul, cumpĕrat pe bani scumpĭ ungurescĭ, spune, cum Maghiarii „merită“ tótă simpatia Europei, deórece e interesul Europei, ca de-a lungul Dunărei sĕ esiste un stat civilisat, consolidat, ér în privința acésta Românii, Slovacii și Sêrbii n'ar puté înlocui pe Maghiarĭ.

Surprinderĭ în Bulgaria.

Ochii Europei întregĭ sunt țintițĭ asupra Bulgariei. Scirile telegrafice din Sofia vorbesc despre surprinderĭ marĭ în „téra asasinatelor“. Ețtă scirile telegrafice mai nouĕ:

Sofia, 13 August.

Se vorbesce în tot orașul, că mâne, diua aniversară a suirei lui Ferdinand pe tron, se vor da *marĭ ordinĭ de dĭ la armată,* ba se vor face chiar *mobilisărĭ parțiale.* Din tóte acestea se vede, că pe mâne *vom fi surprinșĭ cu ceva.* Se mai spune, că *Stoilow* are sĕ abdică, și că puterea va trece în mânile ministrului de resbel *Petrow,* în calitate de *dictator militar.* Sĕ mai vorbesce, că Bulgaria stă pe picior rĕu cu puterile; acest lucru se vede și din înseșĭ cuvintele principelui la adresa pressei strĕine dise erĭ, că *luând afară un singur stat* (Rusia), pressa tuturor țĕrilor l'a atacat. La tóte aceste combinațiunĭ am ajuns prin faptul, că prințul la primirea de ierĭ a distins în mod escepțional pe ministrul *Petrow:* l'a sărutat, îmbrățișat, ér séra l'a luat cu sine în trăsură la preumblare. Principele *a visitat* aséră, în societatea lui Petrov, *tóte casarmele* și în urmă făcu acestuia și visită. Petrov a petrecut o parte a acestei dile la principele. Tóte acestea dau ansă la multe combinărĭ. Ministrul de resbel fù în afacerea acésta chiar și interpelat; Petrow a denegat temeinicia astor-fel de veștĭ. El rĕspunse celui ce-l întrebă: Nu crede asfel de lucrurĭ; reserviștii sunt chiămațĭ, ca și altă-dată, după esercițiĭ se vor duce érășĭ acasă. Nu avem nicĭ o lipsă de dictatura netrebnică. Europa nu are sĕ se témă de surprinderĭ bulgare. *Nouĕ nc trebue pace.*

Belgrad, 13 August.

Pe mâne se aștéptă lucrurĭ însemnate în Bulgaria. Armata bulgară de *70,000 de ómenĭ este mobilisată, într'armată și stă gata de bătae.*

Sofia, 13 August.

Adĭ a fost *consiliu de minișt ii în mai multe rêndurĭ* în palatul principelui. După amédĭ va fi alt consiliu de miniștrii. Metropolitul *Clement* și-a cerut audiență în scris pentru *a-șĭ da sémă de succesele deputațiunei* conduse de el în Rusia. Principele a primit deputațiunea după amédĭ.

Belgrad, 13 August.

Corespondentul unei foi e informat din isvor sigur, că de *comisar rus în Bulgaria* este numit fostul ambassador la Constantinopol *Ignatiew.*

„Crescere și cultură“.

IV.

(Articul final).

Sĕ vedem acum, cum lucréză pentru propagarea culturei lor, frații noștri cei mai bunĭ, Italienii:

De curênd îmĭ cădù în mână catalogul librăriei Bosco Salesiana din Turin (Strada Cottolengo). Ețtă ce am aflat în el: *Dante:* Divina Comedia 3 volume, 844 pag. 1 leu 80 cent.; *Ariosto:* Orlando-furioso 232 pag., 60 cent., *Tasso:* Gerusa, leme liberata, 578 pag., 1 leu.; *Vasari:* Biografia barbat. ilustrii, 4 vol. 1098 pag., 2 l. 40 c.; *Balba:* Istoria italiană 3 vol. 706 pag. 1 l. 50 c.; *Ligouri:* Teologia moralis 8 vol. 4690 pag., 10 l.

Apoi așa prețurĭ de nimic au operele lui I. Cesar, T. Liviu, Iliada, Odisea, Leopardi, Virgil, Cicero, Herodot, Xenofon, Petrarca etc.

O privire scurtă asupra cărților apărute în timpul din urmă, de vr'o jumĕtate de an, la Ungurĭ de-asemenea ne póte fi de folos.

„A mult századbeli hirlapirodalom“, (diaristica véculuĭ trecut) de scriitorul L. Ürmössy, este fórte interesantă. El trece în revistă diarele și revistele Ungariei apărute în seculul trecut, cu note esplicative. (Tot acest autor a scris și istoria cea mai nouă a Transilvaniei, în care vorbesce și de literatură). „A francia nö“ (femeia francesă) de Al. Barrisz de Alvincz, portrete și schițe despre caracterul, viéța și datinele femeii francese. Cartea e bună și materialul cules în téra franțuzéscă. — „A század vége“ (Fin de siècle), de Al. Ujváry, premiată de societatea literară Toldy din

---

și într'un mod atât de variat o găsim în baladele nóstre haiducescĭ.

De esemplu se esprimă acest element liric în 'balada poporal română uimitor de des și fermecător de frumos prin cunoscutul *dativ etic* mi, pe care însĕ nu-l mai pronunță vre-o persónă din baladă, ci deja poetul poporal de-a dreptul. Prin acest dativ, care în fórte multe balade poporale se află, poetul poporal dovedesce, că ia direct parte, cu fantasia sa, la acțiunea din baladă, că nu mai e *obiectiv* acuma, ci *subiectiv,* simpatisând fățiș cu cel, care crede el, că are dreptate, și urînd pe contrar. Așa d. es. în balada „Maica Bĕtrână“ (Colect. T. Burada) se dice:

„Primblă-*mi*-se, primblă
Pe cel mal de gârlă
Cea maică bĕtrână
Cu brĕul de lână“.

Prin aceste versurĭ se dovedesce „negru pe alb“, că poetul poporal ia o subiectivă parte la acțiunea din baladă. El dice despre „cea maică bĕtrână“: „primblă-*mi*-se“, ca și cum în interesul sĕu în daua *lui,* pentru plăcerea sĕu intristarea *lui,* s'ar primbla acea maică bĕtrână.

Tot în acea poesiă se dice, mai departe, despre aceeașĭ maică bĕtrână, care reușesce în sfîrșit a-șĭ revedé pierdutul copil:

„Pe el *mi*-l zăria,
Și *mi*-l cunoscânia,
Dér el ce-*mi* făcea,
Arcul *mi*-l luă
Și *mi*-l întindea“.

Tóte aceste dative le spune poetul poporal de aceea, că ia o fórte subiectivă, interesată parte, cu fantasia și cu simțirea sa, la acțiunea din baladă.

In balada „Cicórea“ (Colect. Teodorescu) de-asemenea se dice despre: „Dina Florilor“:

„Și ea *mi*-se crede,
Că nime n'o vede“,

ca și când, de dragul poetului poporal, în interesul lui, ar crede dina, că „nime n'o vede“!

Tot așa și în „Blăstemul Maicii“ (Colect. Fl. Marian) se spune despre un voinic flăcău (fiul Maicii), care își înșeuase tocmai calul, următórele:

„Și apoi *mi*-l'a închingat,
Cu lacrimĭ *mi*-l'a spălat“!,

ca și cum anume pentru poetul poporal ar fi pregătit flăcăul, *atât de duios,* calul.

In balada „Codrénul“ (Colect. Alecsandri) poetul poporal, descriind prinderea și ducerea la Iașĭ a lui Codrénu, dice:

„Pe Codrén *mi*-l duc la Ieșĭ!“,

arĕtându-șĭ prin acésta deschis adênca durere, ce-o simte din causa tristei sorțĭ, ce l'a ajuns pe simpaticul sĕu erou, pe Codreanu.

Ér în balada „Toma Alimoș“ (Colect. Alexandri) poetul poporal e atât de viu interesat de cele ce se petrec, încât ajungênd sĕ istorisésca, cum înșelatul Toma isbesce de mórte pe „hoțomanul Manea“, se esprimă în următorul mod subiectiv:

„Ș'așa bine *mi*-l chitia,
Că din fugă *mi*-l tăia“ (pe Manea).

Aceste simple șire sunt o clasică dovadă despre puternicul lirism din balada poporală română, de-órece din ele distinct străbate până la noi *via bucuriă,* ce-o *simte* poetul poporal, pentru rĕsbunarea lui Toma.

(Va urma).

Pressburg cu premiul întâiu. Cuprinde satire cu umor şi sarcasm pipĕrat, observaţiune ageră, biciuie ridiculosităţile fin de siécle ale tuturor claselor sociale.

Academia maghiară a edat almanachul academiei pe an. trecut, în care aflăm şi numele membrilor, numele şi caracterul secţiunilor ei, resumatul cărţilor edate de Academiă. Academia a avut 293 membrii, între carĭ 22 membrii de onóre, 54 ordinarĭ, 134 corespondenţĭ şi 83 esternĭ. In general Academia maghiară a publicat în anul trecut 59 opurĭ.

N'ar puté óre şi Academia română sĕ caute ómenii, carĭ lucrézĕ în provinciile românescĭ, şi dându-le sprijin *moral* şi încurăgiare *morală*, sĕ-i ia în sînul Academiei nu ca *nemuritori*, ci ca *muncitori ? !*

Tot în editura Academiei de sciinţe din B.-Pesta a apărut în Decemvre trecut „A lengyel alkotmány története“ (Istoria constituţiunii polone) de Hüppe, trad. de G. Szatmáry şi „Az emberi szellem képviselöi“ (representantii spiritului omenesc) de Emerson, din englesesce, trad. de C. Szász. „Goethe's Wahlverwandschaften“, s'au tradus de Profesorul C. Kemenczky, şi prin acéstă operă s'au completat tóte operele lui Goethe traduse unguresce. Şi noi Românii n'avem nimic din Goethe!!

In editura *Ateneului* din B.-Pesta a apărut „A magyar nemzet története“ (Istoria naţiunei maghiare), o lucrare istorică de mare importanţă, în *ḑece volume.* Primatele Ungariei Vaszary, vestit ca istoric şi archeolog, a scris prefaţa. Mai mulţĭ istoricĭ însĕmnaţĭ, ca Thaly, Por, Fraknoi, Fröhlich, Marczali şi Ballagi au lucrat materia. Jokai a scris un epilog *milenar*, din care se vede, că acéstă carte este un op festiv pentru mileniul Maghiarilor. Redacţia se află în mâna lui Szilágyi. Abstragênd dela tendenţiosităţile obicĭnuite Maghiarilor, lucrarea representă o muncă profundă şi seriósă. Tot-odată este ilustrată de artiştĭ maghiarĭ, ca Munkácsy, Feszty, Benczur, Lotz, Vágó, Zichy, Than, Dörre şi Wagner. Unele ilustraţii sunt în colorĭ (cromografice). Textul conţine iniţiale, luate din documente vechĭ, apoi autografii, desemnurĭ, facsimile de ilustraţiunĭ vechĭ. Se póte decĭ compara cu orĭ-ce lucrare mare a naţiunilor celor mai culte. In ea se oglindéză spiritul, munca, energia... Maghiarilor, — fapt, ce merită sĕ fiă din partea nóstră luat în *seriósă* considerare.

Altă carte este „A magyar mese és monda világ“ (Poveştĭ şi tradiţii maghiare) de Benedek Elek, apare în 50 fasciculĭ, carĭ vor fi terminaţĭ până la serbarea mileniului. Autorul intră afund şi în preistoriă (de carĭ noi Românii nicĭ habar nu avem) şi este de importanţă şi pentru istoricĭ.

Etă câte-va esemple, culese pe sărite, din carĭ însĕ putem sĕ tragem folóse destul de marĭ, décă vom sta sĕ ne gândim puţin mai serios.

Sunt Român, cu simţĕminte fórte marcate, însĕ vĕḑênd relele, de carĭ pătimim, mĕ gândesc, că multe le-am puté corecta, séu elimina, décă am avé voinţă. La aceste pericule socotesc mai întâiu de tóte pauperismul intelectual prea rĕspândit la noi Românii. Inţeleg sub acest pauperism golătatea capului, a inimei şi a caracterului, care se rĕspândesce mereu. Şi causa principală a acestora o vĕd în lipsa de cetire şi de muncă, şi mai ales de *puterea voinţii.* De aceea cărturarii noştri ar trebui sĕ se însoţéscă şi sĕ ne dea odată o altă direcţiune sănĕtósă şi rodnică.

Avem voinţă şi pasiunĭ, atuncĭ acele se le întrebuinţăm astfel, ca sĕ ne ridicăm cu ele la înălţimĭ nouĕ şi folositóre întregei naţiunĭ. Şi ómenii noştri, carĭ sciu atât de mult sĕ vorbéscă şi sĕ declameze, sĕ se pună pe o muncă seriósă şi sistematică şi sĕ-şĭ deschidă şi punga,... căcĭ este timpul suprem.

Un membru al Asociaţiunei.

SCIRILE ḐILEI.

3 (15) August.

„Adunare valahă oprită.“ Sub titlul acesta foile unguresci inregistrézĕ cu zel patriotic o nouă volniciă comisă la lumina ḑilei în „liberala“ Ungariă. Invĕţătorimea din comitatul Timişului voia sĕ-şĭ ţină adunarea anuală în Timişóra, dér a fost oprită sub pretext, că nu are statute aprobate. — Inainte numai!

—o—

Conducerea matriculelor de stat. In causa acésta ministrul de interne a adresat către tóte oficiile administrative o circulară de următorul cuprins: Purtătorul matriculelor de stat este îndatorat, conform alineatului întâiu al § 9 din ordinaţiunea mea cu data de 29 Iunie Nr. 60.000 în acéstă afacere, a ţiné óre oficióse, neluându-se afară nicĭ chiar Duminecile şi sĕrbătorile. Órele oficióse, în conformitate cu alinea a doua tot a amintitului §, sunt de a-se statorì conform exigenţelor şi imprejurărilor de timp, prin oficiile administrative competente. Insĕmn tot-odată, că în astfel de cercurĭ matriculare, unde purtătorul matriculelor este notarul cercual, nu va fi fără motiv punerea unor óre oficióse şi pe după améḑĭ, ca aşa în timpul ce cade între órele oficióse (cu purtarea matriculelor) de înainte de prânḑ până în ḑiua următóre după prânḑ, sĕ-şĭ pótă îndeplini agendele sale eventuale împreunate cu oficiul sĕu de notar, putêndu-şĭ face călĕtoriile fără de vre-o împedecare.

—o—

Licenţiaţĭ ai Academiei din Anvers. Intre tinerii, carĭ au obţinut anul acesta diploma de licenţă la Academia din Anvers, vedem între alţii pe următorii: Radu *Şei'n.* din Satulungul Săcelelor, cu distincţiune; I. *Pricu*, L. *Roman* şi A. *Chicomban* toţĭ din Braşov; *Haşiu* din Braza (Transilvania) şi *Teodorescu* din România, cu menţinere onorabilă. — Felicitările nóstre tinerilor licenţiaţĭ.

—o—

Dl Edmund Steinacker, faţă cu care deputatul săsesc Adolf Zay a păşit în foile din Budapesta cu atâta vehemenţă, deóre-ce ar fi luat parte la congresul naţionalităţilor ca representant al Saşilor, publică în numĕrul de erĭ al lui „Kronstädter Zeitung“ o declaraţiune, în care constată mai întâiu aroganţa, cu care l'a atacat Zay. Ḑice apoi cu o ironiă fină, că nu a aflat de lipsă a cere permisiunea lui Zay pentru a saluta pe cunoscuţii sĕi întrunitĭ séra după finitul congresului. Décă vr'un ḑiarist a folosit terminul de „participant neoficial“ la congres, atribuit lui (Steinacker), el nu póte fi de vină, căcĭ el n'a representat pe nimenĭ, ceea ce o pot dovedì şi arangerii şi participanţii congresului, despre carĭ el (Steinacker) dealtmintrelea are cu totul altă părere, ca Zay. Deputatul Zay apoi n'are dreptul de a-se ocupa cu cestiunĭ personale precum e aceea că el (Steinacker) ca „Zipser“ a fost ales din partea Braşovenilor de deputat. Nu e adevĕrat, că alegĕtorii din Cisnădiă l'ar fi provocat (pe Steinacher) sĕ-şĭ depună mandatul, ci din contră el se bucură de cea mai mare încredere şi stimă a alegĕtorilor sĕi.

—o—

Siguranţa în otelele din Budapesta. Cetitorii noştri îşĭ vor aduce aminte de incidentul detestabil, ce s'a întêmplat anul trecut cu ocasiunea congresului demografic, ţinut în Budapesta. Când adecă membrii congresului, întrunitĭ din tóte părţile lumei, după o representaţiune festivă, dată în onórea lor, voiră sĕ se îmbrace în garderobă, ei nu-şĭ mai aflară pardesiurile, căcĭ tóte erau *furate.* Şi acum nicĭ congresul naţionalităţilor n'a putut trece, fără ca pungaşii din Budapesta sĕ nu facă de ruşine poliţia din capitală Joi în 8 c., ḑiua sosirei membrilor congresului, d-l George Moroianu din Paris şi un alt domn din Sibiiu au tras la otelul „central“, unde se mai aflau şi câţĭ-va Slovacĭ şi Sêrbĭ, şi unde li-s'a oferit ambilor o odaiă. Trecênd numiţii domnĭ pe un moment în odaia Slovacilor, ca sĕ vorbéscă cu ei, la reîntórcere în odaia proprie pardisiul domnului Moroianu era dispărut. Nu trecù o óră, şi eşind din odaiă celalalt domn, la reîntórcere nu-şĭ mai găsì pantalonii negri. La protestele domnilor jăfuiţĭ, otelierul aduse fel şi fel de scuse, după carĭ toţĭ óspeţii românĭ, slovacĭ şi sêrbĭ plecară din acel otel, căutându-şĭ alt adăpost mai sigur. Tot în aceeaşĭ ḑi, cum aflăm, î se furà profesorului Dr. Iosif Blaga din Braşov o părăriă nóuă. Din aceste se póte vedé cum stă cu siguranţa în Budapesta.

—o—

Inaugurarea podului de peste Dunăre s'a fixat în mod hotărît pe ḑiua de 15 Septemvre. La acéstă inaugurare, care se va face cu o deosebită solemnitate, vor asista Suveranii românĭ, corpul diplomatic şi un mare numĕr de strĕinĭ de distincţiune.

—o—

„Martirii valahĭ şi Congresul.“ Sub titlul acesta *„Egyetértés“* de aḑĭ publică următórea scire: „Ni-se scrie, că cu ocasia Congresului naţionalităţilor s'a pus o îndoită pază asupra locuitorilor închisorii de stat din Seghedin, deóre-ce „Szegedi Naplo“ a arătat de curênd, că *Lucaciu* şi *Raţiu* conduc din închisóre afacerea Congresului. De mult decurgeau atingerĭ între martirĭ şi Ligă, mai ales prin membri familiilor, pe carĭ însĕ direcţiunea închisorii nu i-a putut prinde cu fapta. Pe timpul adunării naţionalităţilor mai ales familia lui Raţiu făcea visite în închisórea de stat. S'a întêmplat, că un ḑiarist frances, probabil, că corespondentul vienes al lui „*Temps*“, a cerut intrare la prisonierĭ; el însĕ n'a fost lăsat sĕ între, deóre-ce a mărturisit pe faţă, că vré sĕ interwieveze pe martirĭ în afacerea Congresului. Astfel a păţit'o şi corespondentul lui „Szegedi Hiradó“. Dealtmintrelea directorul închisorii se alipesce cu rigóre de regulament şi de aicĭ înainte va restringe şi mai mult visitele la prisonierĭ.“

—o—

Foi oprite. Ministrul unguresc de interne a dat ordin tuturor oficiilor postale, sĕ detragă debitul postal şi espedarea foilor *„Scóla Română“* şi *„Bocgradski Glasnik“* (foiă sêrbéscă), pe motiv, că „agită contra statului şi a legilor.“

—o—

Disolvarea unei casine. Alaltă-erĭ séră a disolvat căpitanul de cerc din Marienbad aşa numitul „casino des etrangers“ înfiinţat la începutul sesonului de băi. Publicul elegant şi numĕros, care a fost de faţă, trebuì sĕ se legitimeze, ceea ce produse mare surprindere şi indignare. Causa acestei mĕsurĭ a fost întroducerea unui joc de cărţĭ hazard frances pentru care casina n'a avut concesiune.

—o—

Preţul unui vals. S'a întêmplat, că fotograful Carol Forst din Arad, mergênd la petrecere în Zelau, ca de obiceiŭ, nu voia sĕ jóce. Mai întâiu amicii, apoi şi damele începură a-l îndemna mereu, ca sĕ jóce. Scusele, că-i este interḑis de-a dansa, nu i-au folosit nimic, — dansatórele nu prea vréu sĕ scie de dietă. Şi-a luat decĭ inima 'n dinţĭ şi s'a avêntat la o tură de vals, — cea de pe urmă tură. Ducêndu-şĭ jucătórea la loc, fără de a ḑice un cuvênt, fără de-a scóte un suspin, căḑù pe parchet, cât era de lung. Pe când se apropiară de el, ca sĕ-l ridice, era mort. O singură tură de vals l'a pus bine, — suferia de bătae de inimă.

—o—

1. *Un mijloc de casă ieftin.* Pentru regularea şi conservarea unei mistuiri bune se recomandă cunoscutele prafurĭ Seidlitz ale lu Moll. Cutii originale 1 fl. bucata. Se póte căpăta ḑilnic pri postă de către farmacistul A. Moll, liferentul curţii din Viena Tuchlauben 9. In farmaciile din provinciă sĕ se cerĕ preparatul lui Moll provĕḑut cu marca de contravenţie

---

Dela comună. *(Şedinţa dela 14 Aug. n. 1895.)* Viceşpanul Dr. Jekel, dând cetire hârtiilor referitóre la decorarea fisicului orăşenesc Dr. Ios. Fabritius, se adreséză cu o cuvêntare către decorat şi îi predă crucea de cavaler a ordinului Francisc Iosif. Fisicul oraşului mulţumesce. După acésta presidiul se predă primarului substitut Jakobi, care împărtăşesce, că conclusul representanţei comunale, referitor la vênḑarea „Vilei Rombauer“, în urma retragerii recursului lui G. Schlandt, a devenit în valóre de drept.

Magistratul face cunoscut, că în urma lipsei de apă din ḑilele trecute s'au făcut mesurărĭ la reservoarele apaductului şi s'a constatat o cantitate suficientă, ca şi în anul trecut. Lipsa a urmat numai din risipa făcută în Braşovul-vechiu de către zarzavagii, carĭ şi-au stropit grădinile. Urméză ordinea ḑilei:

1) Magistratul împărtăşesce, că delegaţii comunalĭ nu s'au putut învoi cu representanţii erariului în privinţa dării de consum pe vin, bere, carne, zahăr şi alcohol pe anii 1896—1898. Organele financiare au cerut 250,600 fl., pe când representanţii comunei au oferit 215.000 fl. — Se decide trimiterea unei deputaţiunĭ la ministrul de finanţe, constătătóre din d-nii: Alesius, Bologa, Kenyeres, Himesch şi Hintz spre a efeptui o înţelegere. Membrilor din deputaţiune li-se acórdă diurne de 10 fl. şi rebonificarea speselor de drum.

2) Amploiaţilor comunalĭ li-se votéză un adaus de scumpete pro 1896, tocmai ca şi în anul acesta, décă până la 1 Ianuarie 1896 nu va urma aprobarea statutului comunal, care reguléză în definitiv salariile.

3) In comisiunea permanentă se aleg d-nii: Dr. Eduard Gusbeth, Lázár Gerö, Adv. Carol Schnell, Carol Hornung, Carol Schuster, Fried. Taag, Carol Fabricius, Dr. With. Czell, Ioh. Hubbes, Gustav Schiel, Dr. Aug. Fabritius, Gottlieb Schlandt, Bartol. Baiulescu, Theochar Alexi, Valeriu Bologa, Friedrich Salmen, Arsenie Vlaicu, Adv. Carol Adam, Dr. Carol Lurtz şi August Schwarz.

4) Se decide, ca în canalul din strada castelului sĕ se aducă apa din strada prundului şi nu din Ciocrac, după cum s'a hotărît la 11 Oct. a. tr. Spesele de 2034 fl. se încuviinţéză.

5) Propunerea magistratului, de a mai face în Braşovu-vechiu fântânĭ publice, nu se primesce. Se decide însĕ punerea de ţevĭ în uliţa liveḑilor, decă se vor afla 5 consumătorĭ cu hidrometru.

6) Betonarea basenului dela fântânile săritóre de pe promenada de sus se amână pe timp nedeterminat.

7) Abḑicerea contractului cu fraţii Rosner nu se primesce; se decide însĕ, ca aceştĭ arendaşĭ sĕ fiă provocaţĭ a nu mai ocupa teren din promenadă.

8) Introducerea apei şi facerea drumului în „spărtura tramvaiului“ din Bluměna se amână pe timp nedeterminat.

9) Pensionarului Franz Tusch se votéză 60 fl. la pensia sa de 540 fl.

10) şi 11) Lui Gittl Schwarz şi Ignatius Sokellarios li-se dă permisiunea de locuinţă în Braşov.

SCIRI ULTIME.

Bruxella, 14 August. (Telegrama lui „Magyarország“.) In şedinţa de aḑĭ a Congresului interparlamentar, primul vorbitor a fost Mauriciu *Jokai.* Intr'un discurs de 20 minute, ţinut în limba francesă, el ḑise între altele, că viitorul rĕsboiu, care fără îndoélă va fi îngrozitor, va fi provocat de divergenţa de rassă şi de limbă a popórelor. Vorbì în contra tendinţelor socialiste şi încheià ḑicênd, că conflictele viitóre, ca şi rĕsbóiele, se vor puté delătura prin conlucrarea comună a pressei şi a parlamentelor.

Al doilea vorbitor a fost deputatul român *Porumbaru,* care polemisà cu Jokay, criticând în terminĭ energicĭ vorbirea acestuia. Preşedintele însĕ îl întrerupse, provocându-l sĕ nu se abată dela obiect.

Deputaţii socialiştĭ, câţĭ sunt de faţă, vor ataca cu vehemenţă proiectul privitor la tribunalele de pace.

Belgrad, 14 August. Guvernul sêrbesc intenţionéză sĕ renoéscă convenţia militară secretă, ce a esistat dela 1866 până la 1890 între Serbia şi Austro-Ungaria.

Se asigură, că o asemenea convenţiune ar voi Serbia sĕ încheie *şi cu România,* eventual şi cu Grecia.

Literatură.

Povestirĭ de *Petra-Petrescu* à 80 cr. francate. De vênḑare la administraţia nóstră.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 14 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.35
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.90
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.70
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.10
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.75
Imprum. ung. cu premii	159.—
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	144 75
Renta de hârtie austr.	100.95
Renta de argint austr.	101 10
Renta de aur austr.	123.25
Losurĭ din 1860	155.—
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1073.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	487.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	398.75
Napoleondorĭ.	9.63½

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Budapesta—Predeal

Tren de persón.	Tren accel.	Trenŭ român expr.	Tren de persón.	Tren accel.				Tren de persón.	Tren accel.	Tren de persón.	Tren român expr.	Trenŭ de persón.
10 —	8.05	8 05	8.05	2 15	pl.	Viena . . .	sos.	3.—	1 55	1.55	7.20	6.25
8.30	2.15	1.55	5.45	9.15		**Budapesta**		5.45	7.25	7.—	1.50	8.10
11.31	4 23	3.56	9 27	11.12		Szolnok . .		2.29	5.23	3.50	11.44	4.43
2.—	5.55		11 53	12.55		P. Ladány . .		12.05	3.46	1.21	10.03	2.17
3.42	7.08		1.48	2.12	sos.	Oradea-mare .	pl.		2.26	11.04	8.43	11.32
3.58	7.15		2.16	2.20	pl.		sos.		2.19	10.44	8.38	11.17
4.38	7.43		3 03	2.50		Mezö Telegd .			1.52	10.07	8.11	10.42
5.20	8.18		3.45	3 26		Rév			1.26	9.30	7.48	10.13
5.43			4 06			Bratca . . .				9.10		9.50
6.32	9.07		4.53	4 17		Ciucia . . .		5.40	12.47	8.31	7.08	9.19
7.16	9.37		5.32	4 50		B.-Huiedin		4.52	12.17	7.53	6.39	8.37
8.07			6.24			Ghârbău . .		2.55		6.53		7.37
8 34	10 37		6 59	5 55	sos.	Cluşiu . . .	pl.	2.—	11.01	6 14	5.25	7.—
8.49			8 40	6.11	pl.		sos.	5.45	10 45		4.48	6.45
9.06			9.08	6.27		Apahida . .		5.18			4.23	6.27
10.14			10 40	7.27		Ghiriş . . .		3.53	9.23		3.—	5.21
10.32			11.25	7.50		Cucerdea . .		3.06	8.49		2.00	4.47
10.59			11 54			Uioara . . .		2.48			2.—	4.31
11 07			12.04			Vinţul de sus		2.40			1.51	4.24
11.31			12.34	8.17		Aiud . . .		2.11	8 23		1.23	4.03
11.48		11.40	1.—	8.33	sos.	Teiuş . . .	pl.	1.45	8.06		12.54	3.42
12.25		11.55	1 40	8.38	pl.		sos.	1.10	7.59			2.49
12.52			2.17			Creciunel . .		12.39				2.24
1.06			2.35	9 09		Blaşiu . . .		12.24	7 30			2.10
1.37			3.14			Micăsasa . .		11.48				1.38
1.52		1.—	3.34	9.42	sos.	Copşa-mică .	pl.	11.29	6 56			1.18
2.13		1.02	3 49	9.44	pl.		sos.	11.14	6 54			1.01
2.32			4.11	9.59		Mediaş . . .		10.55	6.41			12.46
3 04		1.39	4 48	10 22		Elisabetopol .		10.21	6 20			12.16
3.47		2.13	5 27	10.51		Sighişóra . .		9.42	5 53			11.39
4.09		2.28	6 10	11.12		Haşfalĕu . .		9.13	5.33			11.17
5 34		3.30	7.50	12.26		Homorod . .		7.45	4 27			10.02
6.12			8 30	12.58		Agoştonfalva .		7.03	3.53			9.22
6.41		4.16	9.03	1 15		Apaţa . . .		6.36	3.37			8.57
7.16			9.38	1.34		Feldióra . .		5.58	3 16			8.23
8.—		5.07	10.25	2.09	sos.	Braşov . . .	pl.	5.08	2.45			7.43
	11.—	5.14		2 19	pl.		sos.	7.01	2.18		10.26	7.01
	12.26	5 59		3.01		Timiş . . .		6.—	1 42		9.39	6.—
	1 11	6 29		3.31		**Predeal** .		5 11	1.12		9.12	5.11
	8 30	11 25		9.30	sos.	Bucurescĭ . .	pl.		8.35		5.35	

Cucerdea — Oşorheiu — Regh.-săsesc.

Trenŭ mixtŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón				Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ de persón.	Trenŭ mixtŭ
2.25	8.10	3.11	8.59	pl.	Cucerdea . .	sos.	7.41	2.36	8.31	1.18
3 14	8.51	3.52	9.40		Ludoşŭ . . .		7.03	1.58	7.43	12.32
5.07	10.27	5.26	11.11	sos.	Oşorheiu . .	pl.	5.30	12.25	5.50	10.35
5.40	10.42	5.36		pl.		sos.	5.18	9.25	5.04	10 —
7.19	12.21	7.19		sos.	Regh.-săs. .	pl.	3.50	7.49	3.25	8:25

Ghirişŭ—Turda

trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.		trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón.
7 33	11 —	4.—	10.19	Ghiriş	5.10	10.30	3.30	9.12
7.53	11.20	4-20	10.39	Turda	4.50	10.10	3.10	8.52

Copşa-mică — Sibiiu — Avrigŭ — Făgăraşŭ

trenŭ de persón.	trenŭ de persón.	trenŭ mixtŭ				trenŭ mixtŭ	trenŭ de persón	trenŭ de persón.
2.20	11.34	7.10	pl.	Copşa mică .	sos.	9.34	6.20	12.35
3.57	1.03	8.59		Ocna . . .		8.11	5.12	11.01
4.19	1.25	9.15	sos.	Sibiiu . . .	pl.	7.44	4 49	10.36
4 36	1.46		pl.		sos.	7.28		8.33
6.16	3.31			Avrig . . .		6.02		6.54
8.42	6.08		sos.	Făgăraş . .	pl.	3.28		4.05

Simeria (Piski) — Hunedóra

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
6.15	11.35	4.25	10.29	Simeria	4.50	10.25	3.10	8.34
6.38	11.54	4.48	10.46	Cerna.	4.34	10.05	2.54	8.14
7.13	12 20	5.23	11.12	Hunedóra	4.10	9.38	2.30	7.45

Braşov—Zĕrneştĭ

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
8.35	4.55	9.15	Braşov	7.36	1.29	8.31
10 28	6.36	10.35	Zĕrneştĭ	6.06	12.05	7.20

Mureş-Ludoş Bistriţa

4.—	9.10	4.20	Mureş-Ludoş	6.46	7.21
7 07	1.01		Ţagu-Budatelicŭ . . .		4.15
9.59	4.55		Bistriţa		1.16

Arad—Timişóra

6.20	11.30	5.	Aradŭ	10.43	3.44	10.55
7.08	12.47	6.14	Vinga	9.42	2.40	10.11
8.01	2.05	7.39	Timişóra	8.20	1.12	8.15

Careii-marĭ — Zelău

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
5.30	4.15	Careii-marĭ . .	9.06	7.—
10.17	9.18	Zelău	4.20	3.01

Sighişóra—Odorheiu-sĕcuesc.

trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ		trenŭ mixtŭ	trenŭ mixtŭ
3.22	11.08	Sighişóra . . .	9.51	5.32
6.20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Nota: Órele însemnate în stânga staţiunilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numerii încuadraţĭ cu linii mai negre însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.